

ทัศนคติและความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อ
การตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร

Attitude and satisfaction in green supply chain management Using eco-
friendly packaging instead of single-use plastic packaging that influences
food and beverage purchasing decisions in Bangkok

สุรัสวดี ศิริปัญญา^{1*} และ ปิยะมาศ สื่อสวัสดิ์วนิชย์²
(Suratsawadee Siripanya^{1*} and Piyamas Suesawadwanit²)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย ด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน โดยสุ่มด้วยวิธีการจับสลากและสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับทัศนคติและความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านการตัดสินใจซื้อและด้านทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว

2. ทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 70.00 สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ คือ

$$\hat{Y} = 1.27 - 0.14X_1 + 0.16X_2 + 0.11X_3 + 0.10X_4 + 0.16X_5$$

3. ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.00 สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ คือ

$$\hat{Y} = 1.16 - 0.27X_6 + 0.09X_7 + 0.07X_8 + 0.06X_9 + 0.06X_{10} + 0.09X_{11} + 0.02X_{12} + 0.04X_{13}$$

คำสำคัญ: ทัศนคติ โซ่อุปทานสีเขียว บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

¹นักศึกษาด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,10240

²อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,10240

¹Logistics and Supply Chain Management students Faculty of Business Administration Ramkhamhaeng University, 10240

²Lecturer Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University,10240

Corresponding author: 6324971244@rumail.ru.ac.th

ABSTRACT

This research study aims to study Attitude and satisfaction in green supply chain management Using eco-friendly packaging instead of single-use plastic packaging that influences food and beverage purchasing decisions in Bangkok. A questionnaire was used to collect data from a sample of 400 people living in Bangkok by multi-stage random sampling. randomly by means of drawing lots and specific random methods Data were analyzed using statistics, percentage, mean, standard deviation, independent sample T-Test, One-Way ANOVA and multiple regression analysis by Enter method.

Findings:

1. Level of attitude and satisfaction in green supply chain management The use of environmentally friendly packaging instead of single-use plastic packaging influences food and beverage purchase decisions in Bangkok. Overall and in each aspect, opinions were at a high level. Sorted in the following order: Satisfaction Purchasing decisions and attitudes toward green supply chain management

2. Attitudes toward green supply chain management on purchasing decisions of food and beverages using environmentally friendly packaging in Bangkok Statistically significant at the 0.05 level. The equation has the predictive power of 70.50 percent. The multiple regression analysis equation is

$$\hat{Y} = 1.27 - 0.14X_1 + 0.16X_2 + 0.11X_3 + 0.10X_4 + 0.16X_5$$

3. Satisfaction with food and beverage packaging using environmentally friendly packaging instead of single-use plastic packaging influencing food and beverage purchase decisions in Bangkok Statistically significant at the 0.05 level, the equation has a predictive power of 64.00 percent. The multiple regression analysis equation is

$$\hat{Y} = 1.16 - 0.27X_6 + 0.09X_7 + 0.07X_8 + 0.06X_9 + 0.06X_{10} + 0.09X_{11} + 0.02X_{12} + 0.04X_{13}$$

Keywords: attitude, green supply chain, environmentally friendly packaging

Article history:

Received 2 November 2022 Revised 17 December 2022

Accepted 19 December 2022 SIMILARITY INDEX = 0.65 %

1. บทนำ

ประเทศไทยมีขยะพลาสติกประมาณร้อยละ 12 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด หรือประมาณปีละ 2 ล้านตัน มีการนำกลับไปใช้ประโยชน์ประมาณปีละ 0.5 ล้านตัน (ร้อยละ 25) ส่วนที่เหลือ 1.5 ล้านตัน (ร้อยละ 75) ซึ่งพลาสติกส่วนใหญ่เป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อาทิ ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหูหิ้ว แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก กล่องโฟมบรรจุอาหาร ไม่มีการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ โดยส่วนใหญ่จะถูกทิ้งเป็นขยะมูลฝอยในปริมาณและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2563 ได้มีการศึกษาปริมาณขยะพลาสติกที่เกิดขึ้น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีขยะพลาสติกประมาณ 6,300 ตัน/วัน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 ของปริมาณขยะพลาสติกเมื่อเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกัน ในสถานการณ์ปกติ เมื่อปี 2562 (ปี 2562 มีปริมาณขยะพลาสติกเฉลี่ย 2 ล้านตัน หรือประมาณ 5,500 ตัน/วัน) เนื่องจากในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหาร ผ่านระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น ประกอบกับการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำมารีไซเคิลน้อยลง เนื่องจากห่วงเกรงมูลฝอยติดเชื้อ ที่ทิ้งปะปนมากับขยะมูลฝอยชุมชน (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565)

รัฐบาลไทย ได้จัดทำร่าง Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบาย การบริหารจัดการขยะพลาสติก ในภาพรวมของประเทศ และเป็นกรอบแนวทาง การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกแบบ บูรณาการของหน่วยงาน โดยจะมีการศึกษาและกำหนดเป้าหมายของพลาสติกที่นำกลับมาใช้ประโยชน์และส่วนที่เป็นของเสียจะถูกนำไปกำจัดให้ถูกวิธี รวมทั้งศึกษาหาแนวทาง การใช้วัสดุทดแทนพลาสติกและส่งเสริมการนำพลาสติกกลับมา ใช้ประโยชน์แบบหมุนเวียน ทั้งนี้ หากปริมาณขยะถุงพลาสติก หูหิ้วลดลงจะส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถประหยัด งบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยและประหยัดพื้นที่ในการรองรับได้อย่างมาก (กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2564)

จากการศึกษาวิจัยและการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่ผ่านมา เกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มุ่งเน้นการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (GSCM) กำลังได้รับความสนใจเป็นวงกว้างจากนักวิจัยและผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานและการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของ GSCM นั้น ส่วนใหญ่มาจากการทวีความรุนแรงของการเสื่อมสภาพของสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทรัพยากรวัตถุดิบจากธรรมชาติลดลง พื้นที่ของเสียมากขึ้น และการเพิ่มขึ้นของระดับมลพิษอย่างต่อเนื่อง สะสมเป็นเวลากหลายปี การจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มุ่งเน้นการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม คือตัวขับเคลื่อนมูลค่าทางธุรกิจและไม่ใช่ศูนย์ต้นทุน (Wilkerson, 2005) ซึ่งบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม เป็นหนึ่งในนวัตกรรมล่าสุดสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยจากสารเคมี ได้มาตรฐานในการบรรจุอาหาร และเป็นบรรจุภัณฑ์ทางเลือกที่สามารถนำมาทดแทนการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นพลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2563)

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจการศึกษาเรื่องทัศนคติและความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านการจัดซื้อที่มุ่งเน้นด้านการรักษาสีเขียว (Green Purchasing) ด้านการผลิตแบบสีเขียว (Green Manufacturing) เช่น ระบบการจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการดำเนินงานแบบสีเขียว (Green Operations) เช่น นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อมุ่งความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้าน การออกแบบแบบสีเขียว (Green Design) เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างของเสียหรือมลภาวะที่น้อยมากหรือไม่มีเลย และด้านโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) คือกระบวนการนำ

ผลิตภัณฑ์กลับคืนมาจาก ผู้บริโภค เพื่อการนำไปกำจัดอย่างเหมาะสม มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร
2. ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว

ทัศนคติ

ทัศนคติ คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งในสิ่งหนึ่ง ที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต โดยใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม บุคคลจึงแสดงทัศนคติออกมา เป็นพฤติกรรมในเชิงบวกหรือเชิงลบแตกต่างกันออกไปตามการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การมีทัศนคติที่แตกต่างกันต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเนื่องมาจากแต่ละบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดที่แตกต่างกัน (ฉัตยาพร เสมอใจ, 2550; นภวรรณ คณานักษ์, 2563)

การจัดการโซ่อุปทานสีเขียว

การจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Management: SCM) คือ กระบวนการโดยรวมของการไหลของวัสดุ สินค้า ตลอดจนข้อมูล ธุรกรรมต่าง ๆ ผ่านองค์การที่เป็นผู้ส่งมอบ ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายไปจนถึงลูกค้าหรือผู้บริโภค (สมพล พงษ์หว้า, 2552) แนวคิดการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวมุ่งเน้นการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เป็นการบริหารจัดการโซ่อุปทานที่มุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในทุกกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้นในการคัดเลือกวัตถุดิบจนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปให้กับผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมโซ่อุปทานมุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 5 ด้านคือ การจัดซื้อแบบสีเขียว การผลิตแบบสีเขียว การดำเนินงานแบบสีเขียว การออกแบบแบบสีเขียว โลจิสติกส์ย้อนกลับ ซึ่งเป็นการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ดูแลเรื่องการเคลื่อนย้ายสินค้าจากลูกค้ากลับไปยังผู้ขายหรือผู้ผลิต เมื่อลูกค้าได้รับสินค้าแล้ว กระบวนการต่าง ๆ เช่น การส่งคืนหรือการรีไซเคิล จำเป็นต้องมีการขนส่งแบบย้อนกลับ โลจิสติกส์ย้อนกลับเริ่มต้นที่ผู้บริโภคปลายทาง ย้อนกลับผ่านห่วงโซ่อุปทานไปยังผู้จัดจำหน่ายหรือจากผู้จัดจำหน่ายไปยังผู้ผลิต โลจิสติกส์ย้อนกลับยังรวมถึงกระบวนการที่ผู้บริโภคปลายทางรับผิดชอบในการกำจัดผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย รวมถึงการรีไซเคิล การปรุงใหม่หรือการขายต่อ (Guide and Srivastava, 1998)

ทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การแสดงออกตามการเรียนรู้และประสบการณ์ของการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม 5 ด้านคือ การจัดซื้อแบบสีเขียว การผลิตแบบสีเขียว การดำเนินงานแบบสีเขียว การออกแบบแบบสีเขียว โลจิสติกส์ย้อนกลับ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

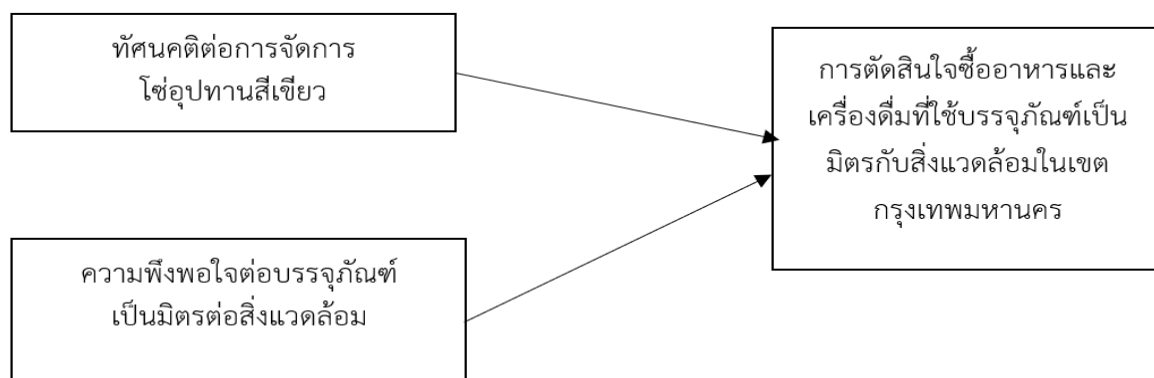
Emrah (2010) อธิบายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า ปัจจุบันบริษัทและองค์กร ให้คุณค่าการบริหารจัดการความพึงพอใจของลูกค้าจากการประเมินคุณภาพของสินค้าและบริการมากขึ้น ระดับความพึงพอใจของลูกค้าขึ้นอยู่กับเกณฑ์สูงเท่าใด ก็เป็นเครื่องชี้วัดถึงผลกำไรที่สูงของบริษัทในอนาคตเท่านั้น ความพึงพอใจสามารถแบ่งออกได้หลากหลายคุณลักษณะ เช่น การประเมินคุณภาพของสินค้าหลังจากซื้อไปใช้แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังก่อนซื้อ นอกจากนี้ นกตล รมโพธิ์ (2554) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจลูกค้าและความพึงพอใจพนักงานกับการสร้างความได้เปรียบการแข่งขันด้วย ACSI Model: The American Satisfaction Index (ACSI) คิดค้นโดยมหาวิทยาลัย มิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา อันได้แก่ การรับรู้คุณภาพสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าได้รับ ความคาดหวังที่มีต่อสินค้าหรือบริการ การรับรู้คุณค่าของสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าได้รับ

ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความพึงพอใจต่อการรับรู้คุณภาพสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าได้รับ ความคาดหวังที่มีต่อสินค้าหรือบริการ และการรับรู้คุณค่าของสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าได้รับต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

ฉัตยาพร เสมอใจ (2550) ให้แนวคิดว่า ผู้บริโภคมีรูปแบบและขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการแต่ละประเภทแตกต่างกัน สำหรับสินค้าบางประเภท ผู้บริโภคอาจใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจนาน และต้องการข้อมูลมาก กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค Engel, Kollatt and Blackwell (1968) การตัดสินใจหมายถึงกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การพยายามกลั่นกรองเรื่องราวต่าง ๆ 2. การคิดค้นพัฒนา และ 3. การตัดสินใจเลือกทางเลือก การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การเลือกซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากรที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรผู้ซื้ออาหารและเครื่องดื่มในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) โดยใช้ ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อ ความคลาดเคลื่อนและการตอบแบบไม่ตั้งใจตอบเป็นจำนวน 400 คน โดยตัวอย่างที่ได้นั้นผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดย แบ่งตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร เป็น 6 กลุ่มการปกครอง และสุ่มจับฉลากจาก 6 กลุ่ม ให้เหลือ เพียง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มบูรพา กลุ่มกรุงธนใต้ และกลุ่มกรุงธนเหนือ (ศูนย์สารสนเทศ กรุงเทพมหานคร, 2556) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดให้เลือกเก็บตัวอย่างจากทั้ง 4 เขต ได้แก่ เขตบางนา เขตบางกะปิ เขตมีนบุรี และเขตตลิ่งชัน เขตละ 100 ชุด และแจกแบบสอบถามโดย อาศัยความสะดวก เพื่อเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้

การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง ข้อ คำถามเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มากกว่า 0.50 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามเนื้อหาแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 40 คน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักแอลฟาในการประเมินความสอดคล้องภายใน มีค่าความสอดคล้องภายใน ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถาม มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (Field, 2005)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด แบ่ง ออกเป็น 5 ส่วนที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ หลายท่าน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถามแบบตรวจ รายการ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว จำนวน 5 ข้อ เกี่ยวกับทศนคติต่อการจัดการโซ่ อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว ซึ่ง ประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้าน Green Purchasing, Green Manufacturing, Green Operations, Green Design และ Reverse Logistics

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 8 ข้อ เกี่ยวกับ ความพึงพอใจ ในการใช้งานโดยรวมของบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ช่อง ทางการจำหน่าย แนวคิดของบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม เช่น การออกแบบให้ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ขึ้นย้อย ราคา คุณภาพและรสชาติอาหารในบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 การตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ เกี่ยวกับ กระบวนการตัดสินใจซื้อกระบวนการในการตัดสินใจซื้อ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ความต้องการได้รับการ กระตุ้นหรือการรับรู้ถึงความต้องการ การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อและพฤติกรรม หลังการซื้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติ ความพึงพอใจและการตัดสินใจซื้อ โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า ตัวแปรต้น คือ ทัศนคติและความพึงพอใจ เป็น rating scale ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจซื้อ เป็น rating scale ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ด้วยวิธี Enter
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

4. ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.50 มีสถานภาพโสด จำนวน 191 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.80 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 142 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.50 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 271 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.80 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 146 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 45,001 – 60,000 บาท จำนวน 126 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.50

ทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการออกแบบแบบสีเขียว เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างของเสียหรือมลภาวะที่น้อยมากหรือไม่มีเลย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.86 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ด้านความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.21 ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ด้านการตัดสินใจซื้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.84 อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทราบว่าบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ผลิตออกมาโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นมิตรและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและทราบว่ากระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการเลือกใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิตจากธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้ หรือวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งสองข้อ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นของทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig
(Constant)	1.27	.09		14.57	.00
1. ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการจัดซื้อที่มุ่งเน้นด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม (Green Purchasing) (X ₁)	.14	.03	.22	5.31	.00*
2. ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการผลิตแบบสีเขียว (Green Manufacturing) เช่น ระบบการจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม (X ₂)	.16	.03	.24	5.55	.00*
3. ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการดำเนินงานแบบสีเขียว (Green Operations) เช่น นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อมุ่งความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (X ₃)	.11	.03	.16	3.64	.00*
4. ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการออกแบบแบบสีเขียว (Green Design) เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างของเสียหรือมลภาวะที่น้อยมากหรือไม่มีเลย (X ₄)	.10	.03	.15	3.53	.00*
5. ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) คือกระบวนการนำผลิตภัณฑ์กลับคืนมาจาก ผู้บริโภค เพื่อการนำไปกำจัดอย่างเหมาะสม (X ₅)	.16	.03	.22	5.40	.00*

R=0.84, R² = 0.70, SEE = 0.32, F = Sig=0.00*

จากตารางที่ 1 ทัศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการให้ความสนใจในการเลือกบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว ด้านการจัดซื้อที่มุ่งเน้นด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านการผลิตแบบสีเขียว ด้านการดำเนินงานแบบสีเขียว ด้านการออกแบบแบบสีเขียว และด้านโลจิสติกส์ย้อนกลับ สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 70.00 สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ คือ

$$\hat{Y} = 1.27 - 0.14X_1 + 0.16X_2 + 0.11X_3 + 0.10X_4 + 0.16X_5$$

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นของความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig
(Constant)	1.16	.12		9.59	.00
1. มีความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการร้านค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก (X ₆)	.27	.03	.42	9.72	.00*
2. มีความพึงพอใจกับแนวคิดการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (X ₇)	.09	.03	.12	2.95	.00*
3. มีความพึงพอใจที่จะไม่รับช้อน ส้อม มีดพลาสติก เมื่อซื้ออาหารไปรับประทานในสถานที่ที่มีอุปกรณ์การทานอาหารอยู่แล้ว เช่นที่บ้าน ที่ทำงาน (X ₈)	.07	.03	.11	2.78	.01*
4. มีความพึงพอใจต่อราคาอาหารและเครื่องดื่มที่สูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (X ₉)	.06	.02	.09	2.51	.01*
5. มีความพึงพอใจคุณภาพและรสชาติของอาหารที่ใส่ในบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ท่านเลือกซื้อ (X ₁₀)	.06	.03	.09	2.37	.02*
6. มีความพึงพอใจในคุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดการใช้บรรจุภัณฑ์ชั้นย่อย เช่น มีช่องใส่ซอสแทนการใส่ในถ้วยพลาสติก (X ₁₁)	.09	.03	.19	2.89	.00*
7. มีความพึงพอใจในกระบวนการคัดแยกขยะพลาสติกเพื่อการนำไปใช้ใหม่ เช่น แก้วเครื่องดื่มพลาสติก เพื่อนำไปการผลิตขยะ (X ₁₂)	.02	.03	.02	.65	.52
8. โดยรวมมีความพึงพอใจในการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (X ₁₃)	.04	.03	.06	1.43	.15

R=0.81, R² = 0.64, SEE = 0.35, F = Sig=0.00*

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการร้านค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก มีความพึงพอใจกับแนวคิดการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว มีความพึงพอใจที่จะไม่รับช้อน ส้อม มีดพลาสติก เมื่อซื้ออาหารไปรับประทานในสถานที่ที่มีอุปกรณ์การทานอาหารอยู่แล้ว เช่นที่บ้าน ที่ทำงาน มีความพึงพอใจต่อราคาอาหารและเครื่องดื่มที่สูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความพึงพอใจคุณภาพและรสชาติของอาหารที่ใส่ในบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ท่านเลือกซื้อ มีความพึงพอใจในคุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดการใช้บรรจุภัณฑ์ชั้นย่อย เช่น มีช่องใส่ซอสแทนการใส่ในถ้วยพลาสติก สมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.00 สมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ คือ

$$\hat{Y} = 1.16 - 0.27X_6 + 0.09X_7 + 0.07X_8 + 0.06X_9 + 0.06X_{10} + 0.09X_{11} + 0.02X_{12} + 0.04X_{13}$$

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผลวิจัย

จากผลการศึกษา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมากล่าวถึงเหตุและผลของประเด็นที่ค้นพบ ดังนี้

1. ทศนคติต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร ผลสรุปจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะด้านการออกแบบสีเขียวในมิติของบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่น่าเสนอแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านบรรจุภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลายได้ นำไปใช้ใหม่ หรือ คัดแยกขยะเพื่อนำไปรีไซเคิล เมื่อผู้บริโภคซื้ออาหารหรือเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะเกิดความรู้สึกที่ดีได้เป็นส่วนหนึ่งของการร่วมมือลดการใช้ขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ในมิติของการจัดซื้อที่มุ่งเน้นด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้น ผู้บริโภคมีระดับความเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล ธรรมไพบูลย์, นุช สัทธฉัตรมงคล และลารรณ์ อนันต์ชลาลัย (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้การจัดการโซ่อุปทานสีเขียวและผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณ์องค์กร โดยศึกษาบริษัทที่จำหน่ายกาแฟและดำเนินการด้านโซ่อุปทานสีเขียวควบคู่ไปด้วยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายสีเขียว การจัดซื้อสีเขียว การผลิตสีเขียว การจัดการสีเขียว และการจัดการโลจิสติกส์ย้อนกลับ และสอดคล้องกับ พิชัย เหลี้ยวเรืองรัตน์ (2558) ทำการศึกษาเรื่องโลจิสติกส์สีเขียวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กล่าวว่า การบริหารงานด้านโลจิสติกส์เป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนำส่งสินค้าจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมทั้งในแง่การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่าแก่ผลิตภัณฑ์ การใช้พลังงานที่เหมาะสมและการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

2. ระดับความคิดเห็นการรับรู้การจัดการโซ่อุปทานสีเขียวอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้บริโภคพบว่า บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถเข้าถึงความเข้าใจต่อผู้บริโภคในการสื่อสารเรื่องการลดผลกระทบการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว กล่าวคือ บรรจุภัณฑ์ที่มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้บริโภคในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลและแนวทางการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว กระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการเลือกใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิตจากธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้ รู้จักวัตถุดิบจากธรรมชาติ ที่นำมาใช้ผลิตเป็นไบโอพลาสติก เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นการแสดงออกว่า ผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ได้มีการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว แสดงถึงความตั้งใจในการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ สุภาชัยวัฒน์ (2564) ทำการศึกษาเรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง

3. ระดับความคิดเห็นความพึงพอใจในการจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กรณีใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ อาหารและเครื่องดื่มในกรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจากการสำรวจของกลุ่มตัวอย่างแสดงค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับที่มาก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อกระบวนการคัดแยกขยะพลาสติกเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ เช่น แก้ว เครื่องดื่มพลาสติก เพื่อนำไปการผลิตซ้ำเทียม พึงพอใจต่อราคาอาหารและเครื่องดื่มที่สูงขึ้นเล็กน้อยเมื่อใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าจะได้รับการสนับสนุนจากผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ วรณิดา สารีคำ จักเรศ เมตตะธำรงค์ และอนุชาดี ไชยทองศรี (2564)

ศึกษาเรื่ององค์ประกอบปัจจัยในการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อม ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสีเขียว ต้องการให้สมาชิกทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน

5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมถึงงานวิจัยอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า การจัดการโซ่อุปทานสีเขียว สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการได้ ผ่านขั้นตอนกิจกรรมสีเขียวทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้นั้น ผู้ประกอบการ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานเสียก่อน จึงจะเริ่มวิเคราะห์กิจกรรมโซ่อุปทานที่ต้องการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมแนวคิดเชิงอนุรักษ์ ซึ่งวิธีการจัดการย่อมแตกต่างกันออกไปตามแต่บริบทสิ่งแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรม

2. ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนธุรกิจในระยะยาวตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แนวคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคได้ รวมถึงพัฒนากระบวนการผลิตที่ส่งเสริมแนวคิดเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดซึ่งทัศนคติที่ดีที่ผู้บริโภคได้รับจะสร้างความพึงพอใจและพัฒนากลายเป็นความภักดีต่อสินค้าและบริการ

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละระดับของพฤติกรรมผู้บริโภค

2. ควรเพิ่มการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหรือความตั้งใจของผู้บริโภค อาจเป็นตัวแปรอื่น ๆ ที่อยู่ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ตัวแปรตามทฤษฎีแรงจูงใจต่อผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม หรือ อิทธิพลจากบุคคลตัวอย่างที่อาจส่งผลต่อความตั้งใจในการบริโภค

3. ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างหรือปัจจัยอื่น ๆ ในกลุ่มผู้ที่ไม่นิยมบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อทำความเข้าใจลักษณะพฤติกรรมของผู้ไม่นิยมบริโภค ไปสู่การขยายกลุ่มผู้บริโภคให้กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2564). Roadmap การจัดการขยะ

พลาสติก พ.ศ. 2561-2573. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2021/10/pcdnew-2021-10-19_08-59-31_527174.pdf

จารุวรรณ สุภาชัยวัฒน์. (2564). การจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียวอย่างยั่งยืนและผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย. *Journal of Southern Technology*, 14(2), 61-69.

ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ซีเอ็ด.

นภดล ร่มโพธิ์. (2554). หนังสือรวบรวมบทความ การวัดความพึงพอใจลูกค้าและความพึงพอใจพนักงาน. กรุงเทพมหานคร: คณะบุคคลอิมเมจิเนียร์.

- นภวรรณ คณานุกรณ์.(2563). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิค พรินต์ติ้ง จำกัด.
- พิชัย เหลียวเรืองรัตน์. (2558). โลจิสติกส์สีเขียวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น**, 8(2), 12-21.
- วรรณิดา สารีคำ จักเรศ เมตตะธำรง และจันทิมา พรหมเกษ. (2564). การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. **วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 13(3), 70-87.
- ศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร. (2556). **รูปแบบการบริหารกรุงเทพมหานคร**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2565, จาก http://one.bangkok.go.th/info/m.info/bma_k/KNW5.html.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565). **ขยะพลาสติก**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.onep.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2563). การผลักดันร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะพลาสติก, **สารวุฒิสภา**, 28(1), 31-33.
- สมพล ท่งห้ว. (2552). **การจัดการการดำเนินงานและโซ่อุปทาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรรถพล ธรรมไพฑูรย์, นุช สัทธาฉัตรมงคลและลาวัณย์ อนันต์ชลาลัย. (2559). การรับรู้เกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานสีเขียวและผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กร. **วารสารธุรกิจปริทัศน์**, 8(2), 109-128.
- Emrah, C. (2010). Measuring Customer Satisfaction: Must or Not?. **Journal of Naval Science and Engineering**, 6(2), 76-88.
- Engel, J. F., Kollat, D. T., and Blackwell, R. D. (1968). **Consumer behavior**. New York, NY: Holt, Rinehart and Winston.
- Field, A. (2005). **Discovering statistics using SPSS** (2nd ed.). London: Sage.
- Guide, V. D. R. and Srivastava, R. (1998). Inventory Buffers in Recoverable Manufacturing. **Journal of Operations Management**, 16(5), 551-568.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, 607-610
- Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric theory** (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Wilkerson, T., (2005). **Best practices in implementing Green Supply Chain**. Logistics Management Institute. Retrieved July 20, 2022 from http://postconflict.unep.ch/humanitarianaction/documents/02_08-04_05-25.pdf